

Sant Genís Sadevesa

Sant Bartomeu del Grau

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Sant Genís Sadevesa / Zona de La Devesa
Emplaçament: al final de la carretera de les Ferreres, trencant a la dreta, camí fins a Sant Genís

Coordenades:

Latitud: 41.97712
Longitud: 2.13841
UTM Est (X): 428619
UTM Nord (Y): 4647595

Classificació

Número de fitxa: 08199-79
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Medieval Romànic Modern
Segle: XI
Estat de conservació: Dolent
Notes de conservació: L'edifici està abandonat. Tot i que l'any 2001 s'hi va fer un concert amb motiu de la inauguració de la carretera de les Ferreres, el seu estat general és dolent. Algunes de les reformes fetes en època moderna s'estan malmetent i s'aprecien algunes esquerdes a l'estructura de l'edifici.

Protecció: Inexistent
Número inventari: si - IPA, 35
Generalitat:
Accés: Fàcil
Ús actual: Científic
Titularitat: Privada
Titular: Bisbat de Vic - carrer Santa Maria 1 - 08500 Vic
Autor de la fitxa: Josep Pujades i Cavalleria
Data de registre de la fitxa: dv., 02/11/2001 - 01:00

Descripció

Església romànica amb un estat de conservació precari (el seu estat s'observa millor des de l'interior de l'edifici). Està situada dalt d'un turó. A migdia de l'església hi ha un cementiri en un espai clos per murs. Absis semicircular, amb arcs cecs i lesenes. Possiblement, l'espai destinat a presbiteri es va avançar un tram en una època indeterminada; el paviment és de cairons. A la nau el paviment és de lloses. Existeix una porta tapiada al mur nord del presbiteri, la llinda porta la data "1781"; possiblement donava accés a una sagristia tot i que actualment, a l'exterior de l'església, no s'hi veu cap estructura; a l'interior hi ha muntants de pedra i, l'exterior, està arrebossat. S'observen restes de pintura sobre el guix del parament interior de l'absis (podrien ser d'època contemporània). Hi ha restes d'estructures de fusta al presbiteri, encaixades al mur. Altar de pedra adossat al parament interior de l'absis; l'ara, de pedra, sembla reaprofitada; té un baix relleu amb una creu a l'interior d'un cercle. Hi ha un arc apuntat, de tradició gòtica, a l'alçada del cor (el cor, de fusta, presenta un estat de conservació lamentable). A la nau devia haver-hi dos arcs apuntats, escapçats a l'inici de l'arc per construir-hi, en època moderna, un arc de punt rodó més elevat. Presenta una volta de creueria feta de guix. Amagada sobre aquesta volta de creueria s'intueix una volta de canó. Al costat de l'arc apuntat del costat oest hi ha les pilastres que deuen correspondre a l'edifici romànic. A ponent hi ha una finestra esqueixada i una altra a llevant, a l'absis, de pedra tosca. A migdia hi ha una altra finestra esqueixada, modificada i ampliada. A l'interior del mur de migdia hi ha una petita capella; aquesta estructura es correspon amb l'arc de maó massís que s'observa al parament exterior. Al tram oest del mur de tramuntana hi ha una banqueteta (obra posterior, no correspon a l'edifici romànic). Els murs són de carreus disposats en filades. La coberta és de teules; al coronament dels murs hi ha lloses sota les teules. És possible que als murs de l'absis, i probablement als de la nau, es produís una represa d'uns 20-30 cm; la coberta de l'absis arriba a la mateixa alçada que la coberta de la nau. A la façana de ponent hi ha un nou coronament del mur de factura posterior a l'original, igual com l'espadanya que s'alça al capdamunt. El campanar d'espadanya, actualment sense campanes, està coronat per una creu de pedra. S'ha accedia des del cor i, a la teulada, hi ha una barana de ferro al voltant del campanar. La porta d'accés a l'església és al mur de migdia. Té un arc de mig punt lleugerament enfonsat respecte la façana i, al damunt, un arc fet amb pedra tosca. A la façana de ponent de l'església s'hi adossa una masia (mas Sant Genís, fitxa 114); al mur oest de l'església hi ha una porta tapiada, amb llinda de fusta, per on es devia accedir a l'interior del mas. A un metre a l'est de l'absis hi ha un cobert de pedra, obert a migdia, que s'utilitza com a aparcament de la masia. En conjunt és un edifici molt interessant ja que conserva tota l'estructura romànica i, alhora, es poden observar clarament les reformes que s'hi van realitzar a les èpoques del gòtic i del barroc.

Observacions:

Mapa: Osona-24. Mapa Comarcal de Catalunya, 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Format CD, versió 1.0; informació actualitzada a setembre de 1998. Barcelona, 1998. El mapa reproduït a la fitxa forma una quadrícula de 5 x 3,280 km; l'escala aproximada és d'1:50.000

Història

"Aquesta església sembla que es trobava dins l'antic terme del castell de Gurb, com Sant Bartomeu del Grau, però sempre fou una sufragània de la parròquia de Santa Maria d'Olost." "El castell de Gurb és documentat a partir de l'any 886, quan Joamir i la seva muller Eglia

vengueren a Sunifred i a la seva muller Adabrada, diversos béns, un dels quals es trobava situat al terme del castell de Gurb." "Les notícies de l'església de Sant Genís sa Devesa es troben compilades amb el lot de documents falsos de Santa Maria d'Olost, en un dels quals, del 977, unes terres situades a Serradellops afrontaven a cerç amb Sant Genís sa Devesa; de manera semblant és esmentada en un altre document d'aquest lot de falsos, del 1051." "Serà el 1056 quan tindrem notícies fidedignes de l'existència de l'església. La seva situació com a sufragània de Santa Maria d'Olost apareix constatat en una llista de parròquies del bisbat de Vic datable entre els anys 1025 i 1050, quan figura amb Santa Creu de Joglars com a membre (sufragània) de la parròquia d'Olost." "L'edifici no ha sofert grans modificacions externes; únicament el campanar d'espadanya fou transformat en un campanar de torre a manera de comunidor i s'hi afegí una petita sagristia. En canvi, el seu interior es troba molt modificat tant en els murs com en la volta." "Actualment encara té culte, si bé no regularment, i el seu estat de conservació és relativament bo" (PLADEVALL; BENET, 1986:474-475).

Bibliografia

BOFILL, Pere (1921-1924). "Les esglésies antigues del terme de Gurb". Butlletí del Centre Excursionista de Vich, vol. IV, Vic, pàg. 74. PLADEVALL, Antoni; BENET, Albert (1986). "Sant Genís sa Devesa". Catalunya Romànica. Osona II. Sant Bartomeu del Grau. Sant Genís sa Devesa, vol. III. Fundació Enciclopèdia Catalana. Barcelona. Pàg. 474-475.

